

เรื่องเล่าจากฮ่องกง

ตอน Hong Kong ID Card

การมีบัตรประจำตัว ไม่ใช่หมายถึงเราต้องมีสัญชาติของประเทศนั้นเท่านั้น หากเพียงเราปรากฏตัว ณ ประเทศใด ในระยะเวลาช่วงใดช่วงหนึ่งนานพอสมควร ตามที่กฎหมายของประเทศนั้นกำหนด คุณก็อาจจะมีบัตรประจำตัวของประเทศที่คุณอาศัย ใช้ชีวิตอยู่ในขณะนั้นได้

สำหรับเขตปกครองพิเศษฮ่องกง แม้ว่าฉันจะไปใช้ชีวิตอยู่ 4 เดือน แต่ก็ไม่มีโอกาสเป็นบุคคลหลายรัฐ เพราะกฎหมายคนเข้าเมืองที่ฮ่องกง กำหนดให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตอยู่อาศัยในฮ่องกงตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป¹ มีบัตรประจำตัวที่เรียกว่า **Hong Kong Identity Card** ฉันมีโอกาสดูเห็นบัตรนี้ครั้งแรกจากผู้ช่วยแม่บ้านชาวไทย และอีกครั้งจากเพื่อนที่มาฝึกงานซึ่งมีวีซ่าอยู่ในฮ่องกง 6 เดือน

โดยที่กฎหมายทะเบียนของฮ่องกง (Registration of persons ordinance) กำหนดให้ผู้ที่อาศัยในฮ่องกงซึ่งมีอายุ 11 ปีขึ้นไป ต้องขอทำบัตรประจำตัว ยกเว้นบุคคลที่ได้รับการยกเว้น²

1. Hong Kong Identity Card นี้เป็นบัตรประจำตัวประเภทหนึ่ง สำหรับผู้ที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในฮ่องกง บัตรประจำตัวนี้จะแสดงชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด วันออกบัตร เพศ รูปภาพเจ้าของบัตร ตัวเลขประจำตัว ซึ่งหน้าตาของบัตรจะเป็นอย่างนี้

¹ http://www.gov.hk/en/residents/immigration/idcard/hkic/faq_hkic.htm

² http://www.gov.hk/en/residents/immigration/idcard/hkic/faq_hkic.htm

2. บัตรประเภทต่อมาคือ Hong Kong Permanent Identity Card คือบัตรสำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในฮ่องกง เป็นบุคคลตาม มาตรา 24 วรรค 2 แห่ง The basic law of the Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China³ แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ ผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรแต่ไม่มีสัญชาติจีน และ ผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรและมีสัญชาติจีน

2.1 ผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรแต่ไม่มีสัญชาติจีน

³ http://www.basiclaw.gov.hk/en/basiclawtext/images/basiclaw_full_text_en.pdf

จะเห็นได้ว่าชื่อบัตรจะแตกต่างกัน และตัวอักษรนำหน้าตัวเลข ข้างล่างรูปภาพประจำตัวของผู้ถือบัตรก็ต่างกัน และด้านหลังของบัตรจะระบุข้อความเพิ่มเติมว่า ผู้ถือบัตรมีสิทธิในถิ่นที่อยู่ในฮ่องกง

2.2 ผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ถาวรและมีสัญชาติจีน

บัตรของผู้ที่มีสัญชาติจีน จะแตกต่างกัน ผู้ที่มีแค่สิทธิอาศัยถาวร ตรงที่จะมีเลข Name in Chinese Commercial Code 12 หลัก และมีสัญลักษณ์*** ซึ่งตามข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://www.gov.hk/en/residents/immigration/idcard/hkic/smartid.htm#main> ได้อธิบายไว้ดังนี้

⁴ ภาพจาก <http://www.gov.hk/en/residents/immigration/idcard/hkic/smartid.htm#main>

จะเห็นว่าบัตรประจำตัวที่ฮ่องกง แม้ว่าจะมีสิทธิอาศัยต่างกัน คือเป็นแค่ผู้มีสิทธิอาศัยชั่วคราว หรือผู้ที่มีสิทธิอาศัยถาวร ตัวบัตร สีบัตร ไม่ได้แตกต่างกันเลย แตกต่างกันเพียงชื่อบัตร และรายละเอียดข้อมูลอีกเล็กน้อย

ไม่เหมือนกับประเทศไทย แม้ว่าปัจจุบันจะเป็นบัตรสมาร์ทการ์ดเหมือนกัน ไม่เหมือนสมัยก่อนที่เป็นบัตรสีต่างๆ แยกตามประเภทบัตร แต่บัตรในปัจจุบันระหว่างผู้ที่มีสัญชาติไทย ผู้ที่มีสิทธิอาศัยถาวร และผู้ที่มีสิทธิอาศัยชั่วคราว ยังมีสีที่แตกต่างออกไปอยู่ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน สีฟ้า บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย สีชมพู บัตรบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน สีขาว แต่ข้อมูลส่วนบุคคลในบัตรจะเหมือนกัน คือมีเลขประจำตัว 13 หลัก ชื่อ-สกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ วันออกบัตร วันหมดอายุ ภาพถ่ายเจ้าของบัตร

แต่ไม่ว่าอย่างไร การที่มีบัตรประจำตัว เป็นการรับรองความเป็นบุคคลทางกฎหมาย ช่วยให้คนๆ นั้นพ้นจากสถานะไร้รัฐได้อย่างแน่นอน หรือบางที อาจเป็นบุคคลหลายรัฐก็ได้